

Då mindre hackspett – precis som flera andra spettarter – är storkonsumenter av vedlevande insekter och deras larver finns vinster med ökande spettpopulationer att göra även för skogsbruket!

Mindre hackspetten i Boxholm kommun

Den mindre hackspetten kan fortfarande höras under våren i Boxholms lövträdsrika skogar med mycket död ved. Det är en fin naturupplevelse att ta sig ut en tidig morgon i snösmältningstider för att lyssna till orkestern av hackspettstrumningar – förhoppningsvis med enstaka inslag av den mindres långa, veka virvel kanske ackompanjerade av en visslande sparvuggla eller den första drillande trädlärkan. Gemensamt kan vi hjälpas åt att se till att även kommande generationer kan få njuta av biologiskt rika skogar i Boxholms kommun – där den mindre hackspetten har sin givna plats.

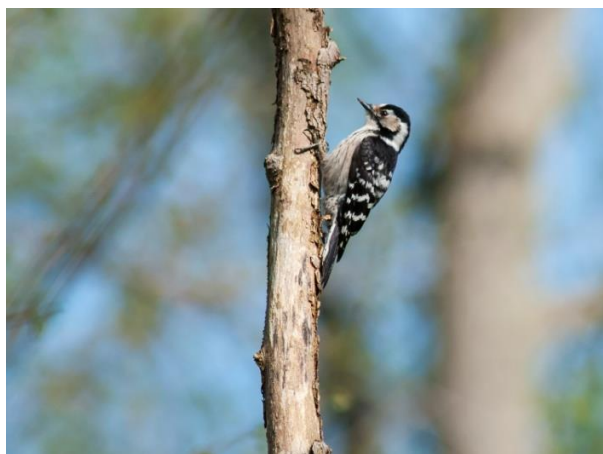

Foto Magnus Bergvall

Naturvård i Boxholms kommun

I kommunens naturvårdsåtagande ingår bland annat att värna om utsatta arter, till exempel mindre hackspett. Arbetet innefattar också förvaltning av kommunala skogar, naturguidningar, information om natur och naturvärden, inventeringar, åtgärder för ökad tillgänglighet och rekreation i den tätortsnära naturen, samt deltagande i utvecklingen av Boxholm som en attraktiv och hållbar kommun.

Östergötlands ornitologiska förening (ÖgOF) – navet i östgötsk fågelskådning!

Vi samlar fågelintresserade i Östergötland och verkar för naturvård och fågelskydd samt för ornitologisk forskning. Bevarande av biologisk mångfald med fokus på fåglar är en av våra huvuduppgifter, och vi vill också utveckla fågelskådningen i landskapet både kunskapsmässigt och socialt. Föreningen är en regionalförening av BirdLife Sverige - Sveriges Ornitologiska Förening. Vår medlems-tidning heter Vingspegeln och kommer ut fyra gånger om året. Medlemskap kostar 150:- per år eller 180:- för familj. Betalning görs till ÖgOF:s plusgiro 92 71 28-9. Tidningen Vingspegeln erhålls genom medlemskapet. Besök gärna vår hemsida www.ogof.se

Miljökontoret, Boxholms kommun 2015
Telefon: 0142-850 00
Mail: miljo@mjolby.se

BOXHOLMS KOMMUN

Mindre hackspett Boxholms kommunfågel

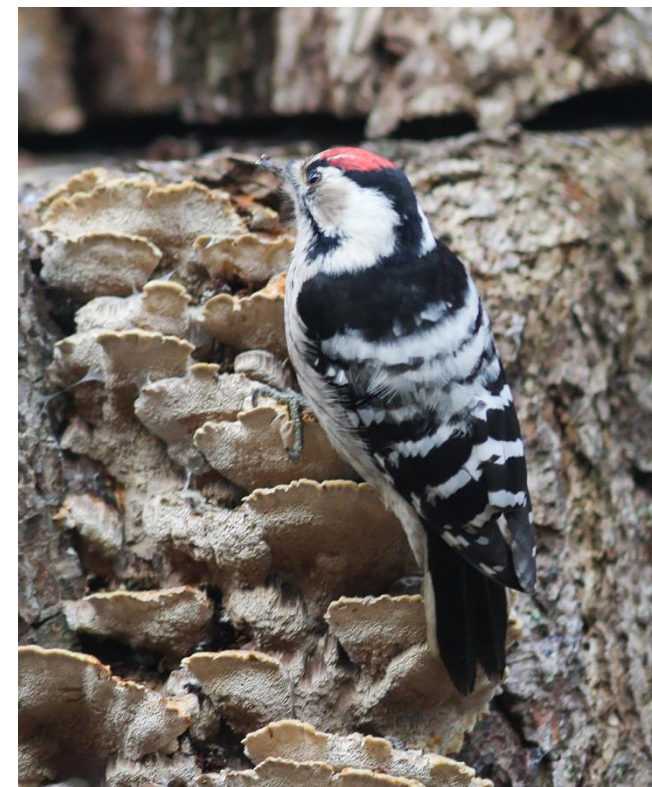

Foto Johan Carlsson

Kommunfåglar är ett samarbetsprojekt mellan Östergötlands ornitologiska förening och länets kommuner. Syftet är att informera om och öka intresset för minskande och i många fall hotade fågelarter och biologisk mångfald. På sikt är meningen också att genomföra praktiska åtgärder som gynnar fågelarterna.

Mindre Hackspett – Boxholms kommunfågel

Den mindre hackspetten (*Dendrocopos minor*) är vår minsta hackspett, bara ungefär så stor som en nötväcka. Precis som övriga hackspettar har den en starkt bågformig flykt. Förutom storleken skiljs arten från de större släktingarna på avsaknad av rött på undersidan. Utmärkande är även den i svart och vitt tvärbandade ryggen. Bröst och sidor är fint svartstrimmiga. Honan saknar helt rött i dräkten, medan hannen har röd hjässa. Ungfåglarna har bara obetydligt röd hjässa och gulbrun, längsstreckad undersida. Under häckningstiden är den mindre hackspetten förhållandevis ljudlig. Man känner igen den både på läte och trumning.

Mindre hackspett finns i lövrika skogar, med mycket död ved och förekommer i hela landet ända upp i fjällbjörkskogen. Den är normalt stationär, men kan vissa år flytta längre sträckor.

Den mindre hackspetten har det tufft

Den mindre hackspetten är klassad som *Nära hotad* (NT) på den nationella rödlistan. Arten har minskat mycket kraftigt i hela landet under den senaste 50-årsperioden. Beståndet halverades ungefär mellan 1970- och 1990-talen. Därefter har den förmodligen ökat något igen. Antalet par

i Sverige uppskattades 2012 till ca 7 000. Risken att arten fortsätter att minska åtminstone under den kommande 20-årsperioden är överhängande.

Anledningarna till den mindre hackspettens kärva situation hänger ihop med det moderna industriskogsbruket. Arten är under häckningstiden helt bunden till lövskog eller lövrika blandskogar, gärna med inslag av sumpskog. Födan består nästan uteslutande av insekter och insektslarver, som den i stor utsträckning söker i döda eller döende träd. Den är därför beroende av god tillgång på stående och liggande död ved. Studier visar att andelen gammal lövskog i ett landskap behöver vara cirka 20 procent för att den mindre hackspetten ska häcka framgångsrikt.

Foto Johan Carlsson

Brist på lövrika skogar, samt avsaknad av gamla och döda träd i dagens brukade skogar är förmodligen huvudorsakerna till den mindre hackspettens tillbakagång. De högkvalitativa områden som finns kvar ligger ofta för långt ifrån varandra. Till det kommer brist på alkärr

och andra sumpskogar, eftersom många av dessa har dikats ur. Ökat uttag av biomassa ur skogen samt almsjukans minskning av almar är ytterligare faktorer som säkert har bidragit.

Foto Gunnar Myrhede

Så kan den mindre hackspetten gynnas

Eftersom hoten mot den mindre hackspetten är kopplade till skogsbruket, är det också där åtgärder för att gynna arten behöver sättas in. Det är viktigt att skydda tillräckligt stora och närliggande områden av livsmiljö för arten, men också att eftersträva ökad generell naturvårdshänsyn i de brukade skogarna. Informationsspridning om mindre hackspett och dess behov till skogsbrukare kan säkert ge positiva resultat, och likaså strävan att öka andelen FSC-certifierade skogar i kommunen.

En mycket konkret åtgärd kan vara att skapa högstubbar av björk, klibbal och asp, eftersom sådana har visat sig vara positiva för mindre hackspettens födosök och även kan fungera som lämpliga boplatser.